

Република Србија
Први основни суд у Београду
54.П.бр. [REDACTED] 18
Дана, 13.03.2019. године
Београд, Булевар Николе Тесле 42а

У ИМЕ НАРОДА

ПРВИ ОСНОВНИ СУД БЕОГРАДУ и то судија Миодраг Стаменковић, решавајући у правној ствари тужиоца [REDACTED] из Вршца, ул. [REDACTED] кога заступа адвокат [REDACTED] из Београда, ул. [REDACTED], са адресом за пријем поште Поштански фах [REDACTED] против тужене Комерцијалне банке а.д. Београд, ул. Светог Саве бр. 14, коју заступа адвокат [REDACTED] из Београда, ул. [REDACTED], ради утврђења ништавости и стицања без основа, донео је дана [REDACTED] 03.2019. године следећу:

ПРЕСУДУ

УСВАЈА СЕ тужбени захтев тужиоца [REDACTED] па се утврђује да је одредба члана 6 ст. 1 Уговора о динарском кредиту за рефинансирање бр. [REDACTED] закљученог дана 24.06.2016. године између тужиоца и тужене "Комерцијалне банке" а.д. Београд, а која гласи: "Корисник кредита се обавезује да по основу трошкова обраде кредитног захтева и пуштања кредита у коришћење плати Банци, једнократну накнаду у висини од 2.00% од износа реализованог кредита" ништава и да не производи правно дејство.

УСВАЈА СЕ тужбени захтев тужиоца [REDACTED] па се обавезује тужена "Комерцијална банка" а.д. Београд да тужиоцу на име стицања без основа исплати износ од 26.000,00 динара са законском затезном каматом почев од 24.06.2016. године па до исплате у року од 8 дана од дана пријема писаног отправака пресуде под претњом принудног извршења.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужена да тужиоцу на име трошкова парничног поступка исплати износ од [REDACTED] динара, а све у року од 8 дана од дана пријема писаног отправака пресуде под претњом принудног извршења. [REDACTED]

Образложење

Тужилац је дана 13.12.2018. године поднео тужбу суду против тужене, ради утврђења ништавости и стицања без основа у којој је навео да је као корисник кредита са туженом у својству даваоца кредита дана 24.06.2016. године закључио Уговор о о динарском кредиту за рефинансирање бр. [REDACTED]. Одредбом чл. 6 ст. 1 уговора је било предвиђено да се тужилац обавезује да плати једнократну накнаду по основу трошкова обраде кредитног захтева у висини од 2.00% од износа реализованог кредита. Тужилац је истакао да је наведена одредба

супротна Закону о облигационим односима и то начелу савесности и поштења, при чему је и предмет обавезе недоређен, неодредив, недопуштен и немогућ. Трошкове са законском затезном каматом је тражио и исте определио.

Тужена је у одговору на тужбу навела да оспорава тужбу и постављени тужбени захтев, истичући да је она субјект оранизован у циљу стицања профита, те иако камата коју она има право да наплаћује представља цену кредита не постоји законска обавеза која искључује право туженој да наплати трошкове у вези са правним пословима које предузима у оквиру свог редовног пословања. Наплата трошкова је стандардна банкарска паракса код банкарских услуга. Такође Законом о заштити корисника финансијских услуга су предвиђени обавезни елементи код уговора о кредиту, а међу којима су и врста и висина накнада које кориснику падају на терет. Наведена накнада је била јасно и прецизно одређена и предочена тужиоцу који је на њу пристао својом слободном вољом и на коју одредбу тужилац није имао примедбе. Предложила је да суд одбије тужбени захтев као неоснован. Трошкове је опредељено тражила.

На основу савесне и брижљиве оцене сваког доказа појединачно и свих доказа заједно, а у смислу члана 8 ЗПП-а, суд је утврдио следеће чињенчно стање:

Читањем Уговора о динарском кредиту за рефинансирање бр. [REDACTED] закљученог дана 24.06.2016. године између тужене и тужиоцу као корисника кредита суд је утврдио да је тужена одобрила тужиоцу кредит у износу од 1.300.000,00 динара. На основу закљученог уговора, тужилац се обавезао да плати једнократну накнаду по основу трошкова обраде кредитног захтева у висини од 2.00% од износа реализованог кредита, све сходно чл. 6 ст. 1 предметног уговора.

Увидом у план отплате кредита од дана 24.06.2016. године, суд је утврдио месечне износе отплате кредита.

Повезујући напред наведене доказе суд је утврдио да су дана 24.06.2016. године тужена као давалац кредита и тужилац у својству корисника кредита закључили уговор о динарском кредиту за рефинансирање бр. [REDACTED] На основу закљученог уговора тужена је одобрила тужили кредит у износу од 1.300.000,00 динара. Насупрот томе, тужилац се обавезао да туженој плати једнократну накнаду по основу трошкова обраде кредитног захтева у висини од 2.00% од износа реализованог кредита, све сходно чл. 6 ст. 1 предметног уговора.

Одлучујући о основаности тужбеног захтева који се односи на утврђење ништавости спорне одредбе чл. 6 ст. 1 уговора о кредиту суд је пошао од одредбе чл. 103 Закона о облигационим односима, а којим је прописано да је уговор који је противан принудним прописима, јавном поретку или добрим обичајима ништав ако циљ повређеног правила не упућује на неку другу санкцију или ако закон у одређеном случају не прописује што друго. Чланом 105 истог закона је одређено да ништавост неке одредбе уговора не повлачи ништавост и самог уговора, ако он може опстати без ништаве одредбе и ако она није била ни услов уговора ни одлучујућа побуда због које је уговор закључен.

Приликом одлучивања, суд је испитивао ништавост спорног члана 6 ст. 1 уговора о кредиту, а којом је било прописано да се тужилац обавезао да туженој плати једнократну накнаду по основу трошкова обраде кредитног захтева у висини од 2.00% од износа реализованог кредита, те је утврдио да је наведена одредба ништава.

Процењујући ништавост цитираног члана 6 ст. 1 уговора о кредиту суд је пошао од

одредбе чл. 1065 Закона о облигационим односима, а којим је прописано да се уговором о кредиту банка обавезује да кориснику кредита стави на располагање одређени износ новчаних средстава, на одређено или неодређено време, за неку намену или без утврђене намене, а корисник кредита се обавезује да банци плаћа уговорену камату и добијени износ новца врати у време и на начин како је утврђено уговором.

Имајући у виду наведено, цитираним чланом су децидно прописане обавезе странака уговорница код уговора о кредиту, при чему је јасно наведено да се обавеза корисника кредита састоји у враћању добијеног износа новца и плаћању камате као накнаде за коришћење новца који је банка ставила кориснику одједном, односно једнократно на располагање.

Сходно наведеном, језичким тумачењем наведене норме, суд је недвосмислено утврдио да тужена није имала законског основа да осим камате тужили наплаћује било које друге накнаде у вези са одобреним кредитом нити да зарачунава било које друге трошкове које кориснику кредита ставља на терет, будући да су престације страна уговорница код уговора о кредиту законски јасно одређене. Закон у конкретној ситуацији цитираним чланом нормира уговор о кредиту дефинишући овај правни посао и истовремено прописујући његову садржину у виду предмета облигација уговорних странака, те према том исти представља именовани уговор који је законски одређен.

Са тим у вези, чланом 2 Закона о банкама је одређено да је банка акционарско друштво са седиштем у Републици Србији које има дозволу за рад Народне банке Србије и обавља депозитне и кредитне послове, а може обављати и друге послове у складу са законом. Чланом 4 истог закона је прописано да између осталог банка може у складу са законом да обавља, између осталог и кредитне послове (давање и узимање) кредита, при чему се према чл. 5 нико осим банке не може бавити давањем кредита. Чланом 81 цитираног прописа је одређено да кредитни одбор одлучује о кредитним захтевима.

Према наведеним одредбама Закона о банкама тужена је професионална институција, која има ексклузивно законско право да између осталих послова обавља и послове кредитирања, а за које послове је унутар њене организације задужен кредитни одбор из чега произлази да је тужена дужна да сама сноси трошкове сопственог пословања, односно у конкретном случају трошкове који произлазе из давања кредита и у вези са одобравањем кредита у које неспорно спадају и трошкове обраде кредита.

Имајући у виду наведено, трошкови обраде кредита и трошкови пуштања кредита у течај су по налажењу суда они трошкови који произлазе из стављања кредита на располагање, те према томе тужена не може наведену обавезу пратећих трошкова обраде кредита која произлази из њене законске обавезе стављања кредита на располагање превалити уговором на терет корисника кредита у ситуацији када су јасно законом дефинисане његове обавезе.

Преваљивањем трошкова обраде кредита и трошкова пуштања кредита у течај на корисника у конкретном случају се нарушава цитирано начело једнаке вредности узајамних давања из чл. 15 Закона о облигационим односима, а самим тим и начело равноправности странака у облигационом односу, сходно чл. 11 истог закона, а које се пре свега односи на квантитативну изједначеност њихових узајамних давања.

У конкретном случају, тужена је била дужна да се понаша у складу са чланом 18 Закона о облигационим односима и да поклони професионалну пажњу приликом извршавања обавеза из своје професионалне делатности, што није учинила, будући да је трошкове сопствене

професионалне делатности уговором превалила на терет тужиоца.

Поред наведеног иако је уговором одређена висина трошкова обраде кредита од 2.00% од износа кредита, нејасна је структура наведеног трошка, односно у чему се пре свега исти састоји, те који је то стварни и ванредни трошак који није покривен редовним трошковима пословања тужене који се њој урачунавају и приписују, односно која је то ванредна правна услуга и радња коју је тужена предузела, те је за њу је оправдано да трошкове сноси корисник кредита. Поред наведеног, спорно је и зашто се наведени трошкови везују за кредит, као и начин на који се они одређују од уговора до уговора, што елементе његовог одређивања чини неодређеним и неодредивим. Такође, по налажењу суда наведени и трошак пуштања кредита у течај нема ни правно ни економско оправдање, а ни основаност која је нужна да би се исти могао приписати и зарачунати.

Имајући у виду напред наведено, суд је неспорно утврдио да је тужена уговором приписала своју законску обавезу тужиоцу иако за то није имала законског основа, чиме је не само противправно поступала, већ је и својим поступањем повредила начело еквивалентности престација, као и равноправности страна у облигационом односу, због чега је суд неспорно утврдио ништавост спорне одредбе уговора и донео одлуку као у ставу првом изреке пресуде.

Како спорни уговор о кредиту може да опстане без наведене одредбе чију ништавост је суд у конкретном случају утврдио, то је суд одлучио да је предметни уговор о кредиту делимично ништав.

Приликом одлучивања суд је ценио и наводе тужене да је тужилац пристао потписивањем уговора на наведену одредбу о наплати трошкова обраде кредита и пуштања у течај, али како се адхезиони уговори тумаче у корист економски слабије стране, то се од тужиоца не може очекивати да располаже правним и економским знањем које улази у поље ништавости спорних одредби уговора, при чему тужиочево пристајање на спорну одредбу не чини исту пуноважном у ситуацији када суд има законску обавезу да на ништавост пази по служеној дужности и да је утврди када она постоји.

Одлучујући о повраћају опредељеног износа на име стицања без основа, суд је пошао од одредбе чл. 210 Закона о облигационим односима, а којом је прописано да када је неки део имовине једног лица прешао на било који начин у имовину неког другог лица, а тај прелаз нема свој основ у неком правном послу или у закону, стицалац је дужан да га врати, а кад то није могуће да накнади вредност постигнутих користи.

Имајући у виду наведено, а како је суд утврдио ништавост спорне одредбе уговора о кредиту, те обзиром да се сматра да ништава одредба није ни настала, то је и тужена без основа стекла опредељени износ новца, будући да ништавост уговора има ретроактивно дејство, а посебно што је последица ништавости реституција, односно повраћај примљеног, те је сходно томе и донео одлуку као у ставу другом изреке пресуде.

Суд је тужиоцу досудио и законску затезну камату на износ у ставу првом изреке пресуде почев од дана стицања 24.06.2016. године, сходно чл. 214 Закона о облигационим односима, будући да је нашао да је тужена била несавесна јер је као професионална инситуција неспорно морала имати сазнања о последицама предвиђања неодредивих елемената своје престације, при чему је неспорно морала да има сазнања и о својим законским обавезама у вези са трошковима обраде кредита, обзиром да у промету поступа са пажњом доброг стручњака, што појачава њену професионалну одговорност, због чега је донео одлуку као у ставу другом изреке пресуде.

Одлуку о трошковима парничног поступка суд је донео на основу чл. 150, 153 и 154 ЗПП-а и обавезао тужену да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од [REDACTED] динара и то: на име састава тужбе и једног образложеног поднеска износ од [REDACTED] динара, на име приступа на једно одржано рочиште износ од [REDACTED] динара, као и на име таксе на тужбу и таксе на одлуку износ од по 2.940,00 динара, а све у року од 8 дана од дана пријема писаног отправка пресуде и под претњом принудног извршења, по важећој АТ и ТТ у моменту пресуђења, са законском затезном каматом почев од стицања услова за извршење па до исплате. Суд је имао у виду да је пуномоћник тужиоца тражио увећане трошкове, али је нашао да је такав захтев неоснован, обзиром да није у складу са важећом Адвокатском тарифом.

ПОУКА О ПРАВНОМ ЛЕКУ:

Против ове пресуде дозвољена је жалба
Вишем суду у Београду, а преко овог суда
у року од 8 дана од дана пријема писаног отправка пресуде.

СУДИЈА
Миодраг Стаменковић

